

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Sžfk/55/2019
Identifikačné číslo spisu: 1017200452
Dátum vydania rozhodnutia: 25.03.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Milan Morava
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:1017200452.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Milana Moravu a členov senátu JUDr. Ivana Rumanu a JUDr. Petry Příbelskej, PhD., v právnej veci žalobcu (sťažovateľa): Prívéeřina s.r.o., so sídlom Mudroňova 26, Bratislava IČO: 36 869 074, zastúpeného Mgr. Matejom Krajčim, PhD., advokátom so sídlom Záhradnícka 51, Bratislava, proti žalovanému: Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky, so sídlom Lazovná 63, Banská Bystrica, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 100095261/2017 zo 17. januára 2017, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č.k. 2S/62/2017-81 z 29. mája 2019, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č.k. 2S/62/2017-81 z 29. mája 2019 z r u š u j e a v e c v r a c i a krajskému súdu na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom č.k. 2S/62/2017-81 z 29.05.2019 podľa § 190 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) zamietol žalobu žalobcu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 100095261/2017 zo 17.01.2017 a žalovanému podľa § 168 SSP v spojení s § 175 ods. 1 SSP náhradu trov konania nepriznal.

2. Žalovaný napadnutým rozhodnutím č. 100095261/2017 zo 17.01.2017 podľa § 74 ods. 4 zákona č. 563/2009 Z.z. o správne daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Daňový poriadok“) potvrdil rozhodnutie správcu dane - Daňového úradu Bratislava č. 104049919/2016/9104402/Toma zo 06.10.2016, ktorým podľa § 68 ods. 5 a 6 Daňového poriadku žalobcovi za zdaňovacie obdobie máj 2015 nepriznal nadmerný odpočet 36 677,05 € a vyrubil vlastnú daňovú povinnosť 848,72 €, t.j. vyrubil rozdiel dane z pridanej hodnoty 37 525,77 €.

3. Z pripojeného administratívneho spisu krajský súd zistil, že Daňový úrad Bratislava vykonal u žalobcu daňovú kontrolu na zistenie oprávnenosti nároku na vrátenie nadmerného odpočtu alebo jeho časti za zdaňovacie obdobie máj 2015. Daňová kontrola začala dňa 19.08.2015 na základe Oznámenia o výkone daňovej kontroly č. 20643977/2015/9104402/Mere z 10.08.2016. O výsledku daňovej kontroly správca dane vyhotovil Protokol č. 103500801/2016/9104402/Toma z 20.06.2016, ktorý bol žalobcovi doručený

dňa 18.07.2016. Žalobca v podanom daňovom priznaní za zdaňovacie obdobie máj 2015 vykázal nadmerný odpočet v sume 36 677,05 € z nadobudnutia tovaru (Fe koncentrátu SE52) od dodávateľa Ferrora resources, a.s., a to na základe dodávateľskej faktúry č. 1020150028 z 29.05.2015 v celkovej sume 225 154,64 € so základom dane 187 628,87 € a 20% DPH v sume 37 525,77 €. Uvedenú komoditu (Fe koncentrát SE52) žalobca nadobudol od spoločnosti Ferrora resources, a.s., v ktorej štatutárnym orgánom - predsedom predstavenstva je Ing. U. W. (od 12.01.2009), jediný konateľ žalobcu od 24.07.2010. V zdaňovacom období máj 2015, kedy žalobca nadobudol tovar (Fe koncentrát SE52), tento opätovne dodával spoločnosti Ferrora resources, a.s. a spoločnosti BiogasGT, s.r.o., kde je väčšinovým spoluvlastníkom.

4. Zo schémy deklarovanej transakcie, ako aj z dôkazov založených v administratívnom spise podľa krajského súdu vyplýva, že žalobca neunesol dôkazné bremeno a teda nemohol byť úspešný v uplatnení nároku na odpočítanie DPH. Poukázal na to, že úhrada faktúry neprebehla hotovostne, bola vykonaná zápočtom IDX1505010 z 31.05.2015. Žalovaný a správca dane správne prijali záver, že išlo o úhradu pohľadávok a záväzkov zápočtom medzi prepojenými spoločnosťami, kde v deklarovanej schéme nebol spochybnený obsah a forma právneho úkonu, ale správne orgány spochybnili jeho ekonomické opodstatnenie, preto nebolo žalobcovi priznané právo na odpočítanie dane z pridanej hodnoty z faktúry dodávateľa Ferrora resources, a.s. za zdaňovacie obdobie máj 2015. Spoločnosť Ferrora resources, a.s. priznala v zdaňovacom období daň z pridanej hodnoty z odberateľskej faktúry a vykázaniu vlastnú daňovú povinnosť neuhradila. Krajský súd nezistil žiadne namietané porušenia zásad daňového konania, daňové orgány vykonali podľa neho riadne dokazovanie, náležite zistili skutkový stav veci a žalovaný v napadnutom rozhodnutí prihliadol na všetko, čo vyšlo v daňovom konaní najavo. Podľa krajského súdu napadnuté rozhodnutie obsahuje všetky zákonom naň kladené náležitosti, je riadne odôvodnené a žalovaný sa v rozhodnutí vyrovnal so všetkými relevantnými námietkami uvedenými v odvolaní žalobcu, podrobne rozobral predložené dôkazy aj skutkový stav, ktorý správne právne vyhodnotil.

5. Proti rozsudku krajského súdu podal v zákonom stanovenej lehote kasačnú sťažnosť žalobca ako sťažovateľ z dôvodu podľa § 440 ods. 1 písm. f/ SSP. Navrhol, aby kasačný súd rozsudok krajského súdu zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie.

6. V dôvodoch uviedol, že v zmysle vyjadrenia k žalobe, ktorým žalovaný požiadal o prejednanie veci a rozhodnutie na pojednávaní podľa § 107 ods. 1 písm. a/ SSP, krajský súd nariadil pojednávanie na deň 23.01.2019 o 09.30 hod., ktoré sa neuskutočnilo z ospravedlniteľných dôvodov na strane žalobcu. Krajský súd nariadil opätovne pojednávanie na deň 29.05.2019 o 09.00 hod. Dňa 16.04.2019 doručil krajský súd do elektronickej schránky zástupcu žalobcu správu označenú ako Všeobecná agenda - rozhodnutie do vlastných rúk s fikciou doručenia, prílohou ktorej bolo Predvolanie na termín pojednávania dňa 23.01.2019 o 09.30 hod. Predvolanie na pojednávanie doručoval krajský súd do elektronickej schránky procesných strán, pričom z obsahu správy nevyplývalo, na aký termín krajský súd predvoláva a prílohou správy bolo predvolanie na pojednávanie na deň 23.01.2019 o 09.30 hod., čo vyplýva aj z doručeníek založených v súdnom spise na č. 1. 77. A teda žalobca a žalovaný neboli riadne predvolaní na pojednávanie dňa 29.05.2019 a tým ani nemohla byť zachovaná lehota na pojednávanie podľa § 108 ods. 2 SSP, pričom túto skutočnosť krajský súd osvedčil v Zápisnici o pojednávaní z 29.05.2019 bez toho, aby riadne skúmal vykázané doručenie predvolania stranám. Následne dňa 10.07.2019 bol do elektronickej schránky zástupcu žalobcu doručený napadnutý rozsudok krajského súdu z 29.05.2019.

7. Uvedeným postupom krajského súdu boli žalobcovi uprené jemu patriace práva. V tejto súvislosti žalobca poukázal na rozsudky Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. Obdo V 68/2001 z 28.11.2002 a sp.zn. 3 Cdo 108/2005 z 30.06.2005 a uviedol, že pokiaľ súd nariadi na prejednanie veci pojednávanie, je povinný predvolať na pojednávanie účastníkov. Touto povinnosťou súdu sa zabezpečuje realizácia základného práva účastníka súdneho konania na prejednanie veci vo svojej prítomnosti zaručeného čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky. Ide o právo účastníka konania osobne sa zúčastniť vo svojej veci pojednávania (ak je nariadené), a to bez ohľadu na to, či by jeho prítomnosť mala vplyv na vynesenie rozhodnutia. Ak má byť toto základné právo realizované, musí byť účastníkovi

umožnené, aby sa pojednávania mohol zúčastniť, takže účastník musí byť o termíne pojednávania súdom riadne a včas vyrozumiený.

8. Žalovaný vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti žalobcu uviedol, že po obdržaní predvolania s nesprávnym dátumom určeným na pojednávanie vo veci využil webovú stránku Krajského súdu v Bratislave a zistil správny dátum pojednávania dňa 29.05.2019, a preto sa riadne a včas dostavil na pojednávanie vo veci. Takú istú možnosť mal aj žalobca. Zároveň poukázal na § 108 ods. 3 SSP, podľa ktorého oznámenie o pojednávaní správny súd zverejní aj na webovej stránke príslušného súdu. Na základe toho navrhol, aby kasačný súd kasačnú sťažnosť žalobcu ako nedôvodnú zamietol.

9. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „kasačný súd“) ako súd kasačný (§ 438 ods. 2 SSP) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu z dôvodov a v rozsahu uvedenom v kasačnej sťažnosti (453 ods. 1 a 2 SSP) a po jej preskúmaní dospel k záveru, že rozsudok krajského súdu je potrebné zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie. Kasačný súd rozhodol o kasačnej sťažnosti bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP). Miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bol zverejnený na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v lehote najmenej piatich dní pred jeho vyhlásením (§ 137 ods. 4 SSP v spojení s § 452 ods. 1 SSP).

10. Ťažiskom kasačnej sťažnosti bola námietka žalobcu, že mu nebolo riadne doručené predvolanie na pojednávanie krajského súdu na deň 29.05.2019, z ktorého dôvodu sa na toto pojednávanie nedostavil, pričom krajský súd dňa 29.05.2019 vec prejednal a zároveň vo veci rozhodol napadnutým rozsudkom v neprítomnosti žalobcu.

11. Kasačný súd z obsahu súdneho spisu krajského súdu zistil, že na č.l. 77 je založená písomnosť Predvolanie na pojednávanie na deň 29.05.2019 o 09.00 hod. Z dokladov o doručení (doručeníek) založených v súdnom spise k tejto písomnosti však vyplýva, že zástupcovi žalobcu bola dňa 16.04.2019 a žalovanému dňa 15.04.2019 do elektronickej schránky ako príloha doručená písomnosť „Predvolanie na T_23_01_19_o_09_30_hod._podpisane_pecatou.xzep“. Žalobca ku kasačnej sťažnosti pripojil doklady, podľa ktorých mu dňa 16.04.2019 bolo v tejto veci do elektronickej schránky doručené Predvolanie na pojednávanie na deň 23.01.2019 o 09.30 hod. Rovnako žalovaný vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti žalobcu potvrdil, že mu zo strany krajského súdu bolo doručené predvolanie s nesprávnym dátumom určeným na pojednávanie, avšak žalovaný si správny termín pojednávania (29.05.2019 o 09.00 hod.) zistil na webovej stránke krajského súdu. Zo zápisnice o pojednávaní z 29.05.2019 (č.l. 79) vyplýva, že tohto istého dňa krajský súd rozhodol vo veci v prítomnosti povereného zamestnanca žalovaného.

12. Podľa § 108 ods. 1 SSP, ak predseda senátu nariadi na prejednanie veci samej pojednávanie, predvolá naň účastníkov konania, ich zástupcov a všetkých, ktorých prítomnosť je potrebná. Ak je účastník konania zastúpený zástupcom na celé konanie, predvolanie sa doručuje iba tomuto zástupcovi. Účastníka konania správny súd predvolá, ak je potrebné, aby ho vyslúchol, alebo ak je jeho osobná prítomnosť nevyhnutná.

13. Podľa § 108 ods. 2 SSP predvolanie sa musí predvolaným osobám doručiť tak, aby mali dostatok času na prípravu, spravidla najmenej desať dní pred dňom, keď sa má pojednávanie konať. Táto lehota môže byť so súhlasom účastníkov konania skrátená. Kratšiu lehotu na prípravu možno určiť aj v konaniach, v ktorých je správny súd povinný rozhodnúť v lehotách počítaných na dni.

14. Podľa § 114 SSP, ak sa riadne predvolaní účastníci konania alebo ich zástupcovia na pojednávanie nedostavia, môže sa vec prejednať a rozhodnúť v ich neprítomnosti; konanie sa nesmie z tohto dôvodu prerušiť.

15. Podľa § 115 SSP pojednávanie možno odročiť len z dôležitých dôvodov alebo z dôvodu uskutočnenia neverejnej porady a vyhotovenia výroku rozhodnutia správneho súdu. Správny súd môže odročiť pojednávanie aj vtedy, ak to účastníci konania zhodne navrhnú.

16. Účelom pojednávania je to, aby žalobca mal možnosť svoju žalobu vo veci samej predniesť ústne a bezprostredne správne súdu a obdobne aby žalovaný mohol rovnakým spôsobom správne súdu sprostredkovať svoje vyjadrenie. Pritom musí byť zachovaná aj možnosť účastníkov konania bezprostredne na pojednávaní oboznámiť sa s vykonanými dôkazmi a vyjadriť sa k nim, najmä ak správny súd sám vykonáva resp. dopĺňa dokazovanie. Zúčastniť sa pojednávania je právom a nie povinnosťou účastníkov konania.

17. Ak predseda senátu nariadi na prejednanie veci samej pojednávanie, predvolanie na pojednávanie vykonáva správny súd z úradnej povinnosti, pričom je jeho povinnosťou predvolať na pojednávanie všetky osoby, o ktorých to ustanovuje zákon. Predvolaním na pojednávanie sa zabezpečuje to, aby bolo účastníkom konania umožnené vykonať právo na spravodlivý súdny proces, ktorého súčasťou je aj možnosť zúčastniť sa pojednávania.

18. Z ustanovenia § 108 ods. 2 SSP je zrejmé, že predvolanie na pojednávanie sa doručuje, teda sa primárne vyhotovuje ako písomnosť. Doručenie predvolania ako písomnosti je spoľahlivým prostriedkom na získanie procesného podkladu pre postup správneho súdu o tom, či vykoná nariadené pojednávanie v prípade, ak sa účastník konania alebo jeho zástupca na pojednávanie nedostaví.

19. Na pojednávanie musí byť účastník konania resp. jeho zástupca vždy riadne predvolaný. Pri doručovaní predvolania na pojednávanie je správny súd povinný postupovať tak, aby mal predvolaný dostatok času na prípravu, spravidla najmenej desať dní (§ 108 ods. 2 SSP). Vykázanie včasného doručenia riadneho predvolania je teda nevyhnutným predpokladom na rozhodnutie správneho súdu o tom, či sa pojednávanie bude konať. Ak účastníci konania alebo ich zástupcovia neboli riadne predvolaní alebo im predvolanie na pojednávanie bolo doručené v lehote kratšej ako desať dní pred pojednávaním a na pojednávanie sa nedostavili, pojednávanie sa v ich neprítomnosti vykonať nemôže a správny súd pojednávanie z tohto dôležitého dôvodu odročí.

20. Na základe uvedeného kasačný súd konštatuje, že písomné predvolanie doručené do elektronickej schránky zástupcu žalobcu dňa 16.04.2019 a žalovaného dňa 15.04.2019 vykazuje po obsahovej stránke zásadné pochybenie (nesprávne uvedený termín konania pojednávania). Týmto nesprávnym procesným postupom krajského súdu bol žalobca ukrátený v práve na spravodlivý proces, ktoré vyplýva z čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj z čl. 36 ods. 1 a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd, a bol tak zbavený možnosti hájiť svoje práva pred správnym súdom prostredníctvom svojho zástupcu, ktorého si práve k ochrane práv zvolil.

21. Kasačný súd v tejto súvislosti poukazuje na rozsudok Najvyššieho správneho súdu Českej republiky sp.zn. 3 As 40/2003 z 13.10.2004, podľa ktorého obsahové nedostatky predvolania zástupcu sťažovateľky na pojednávanie (nesprávne uvedený termín konania pojednávania) bráni krajskému súdu v prejednaní a skončení veci a sú inou vadou konania pred súdom, ktorá mohla mať za následok nezákonné rozhodnutie vo veci samej. Pochybenie súdu majúce za následok neúčast' zástupcu sťažovateľky na pojednávaní, pri ktorom došlo ku skončeniu veci, nemôže byť zhojené všeobecným poukazom na možnosť sťažovateľky brojiť proti rozsudku krajského súdu kasačnou sťažnosťou. Sťažovateľka totiž v dôsledku zisteného pochybenia v konaní pred krajským súdom nemohla v plnej miere uplatniť a využiť zákonom jej dané práva účastníka konania, medzi nimi aj právo na verejné prejednanie veci, na ktorom výslovne trvala.

22. V prejednávaní veci teda neboli dňa 29.05.2019 splnené zákonné podmienky na prejednanie a rozhodnutie vo veci v neprítomnosti zástupcu žalobcu podľa 114 SSP, nakoľko prejednanie a skončenie veci na pojednávaní dňa 29.05.2019 bránil nedostatok v riadnom predvolaní zástupcu žalobcu (a aj žalovaného) k tomuto pojednávaní, ktoré pochybenie znemožnilo žalobcovi, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva (možnosť zúčastniť sa pojednávania) v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 440 ods. 1 písm. f/ SSP).

23. Na základe uvedených dôvodov kasačný súd napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 462 ods. 1 SSP zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie. Ak dôjde k zrušeniu napadnutého rozhodnutia a k vráteniu veci na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, krajský súd je viazaný právnym názorom kasačného súdu (§ 469 SSP).

24. S ohľadom na uvedené závery sa kasačný súd vecnou stránkou predmetu konania nezaoberal, keď vecné posúdenie by bolo v tomto štádiu konania predčasné.

25. Vzhľadom k tomu, že kasačný súd zrušil napadnutý rozsudok krajského súdu a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie, v súlade s § 467 ods. 3 SSP o nároku na náhradu trov kasačného konania rozhodne krajský súd.

26. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 139 ods. 4 SSP v spojení s § 452 ods. 1 SSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.